

Lektier - en institution i skolen

flemmingbolsen.dk



Hvad kendetegner lektier?

- Læselektier
- Hjemme i enrum
- Kollektive
- Pålagt af læreren

Brev fra en skoleleder.

- I gamle dage fik slaverne pisk, når de ikke lavede det, de skulle. I DAG FÅR ELEVERNE SKÆLD UD, NÅR DE IKKE LAVER DET, DE SKAL - OGSÅ SELV OM MAN BRYSTER SIG SÅ MEGET AF ANERKENDE PÆDAGOGIK OG RELATIONSPÆDAGOGIK. Lærernes hukommelse må være meget dårlig, når de ikke kan huske, at stilen altid blev skrevet aftenen før, regneopgaverne skrevet af, hvis man ikke selv kunne finde ud af det - eller hvis man ikke gad osv. De svage børns forældre bandede og bander stadig, og en god week-end bliver ofte ødelagt, fordi det sidste barnet husker, er oplevelsen af kontroverser mellem forældrene og barnet.: "Har du ikke lavet dine lektier endnu - det er også for galt - du har vidst længe, at du skulle lave dine lektier" Egentlig havde forældrene lyst til at ringe til skolen og skælde ud, men det tør de ikke, fordi de dygtige elevers forældre synes, at man skal have lektier for - og de dygtige elever klarer det på acceptabel tid - men de bliver ikke reelt klogere af det. Det er en ren helligbrøde at give hjemmearbejde for i en week-end. Den er til for at slappe af.
- Jeg havde nær sagt.: "Fanden ta ´de lærere, der ikke kan få tilrettelagt deres timer, så eleverne kan arbejde på klassen." Ofte står disse lærere og hælder viden ud af ørerne det meste af timen, fordi de tror, at alle er auditivt/visuelt orienterede, og fordi de tror, at man lærer ved at høre på. Man skulle ikke tro, at det havde lært noget af Learning by doing, ej heller learning by teachers teaching, peer tutoring osv. Det har de sikkert heller ikke. JA! Og så tillader man sig over det ganske land at fremføre, at eleverne er urolige og adfærdsproblematisk i stor stil. Naturligvis er de det - også på min skole en gang imellem, men det bliver ikke mindre af, at disse nævnte skolelærere underviser som for 50 år siden. Hele samfundet har udviklet sig - skolen er - trods mange gode lærere og megen god udvikling mange steder - en kolos på lerbødder.

Hvordan er argumentationen hos de, der vil afskaffe lektierne?

- 1) Fordel ved lektier er lille.
- 2) Misforståelse af, hvad det vil sige at lære.
- 3) Lektier giver ikke mening.
- 4) Skænderier i familierne på grund af lektier.
- 5) Lektier er rutineprægede og gives kollektivt.
- 6) Lektiearbejdet går forud for vigtig afslapning
- 7) Lektiearbejde er tyveri af børns tid.
- 8) Det er usundt at lave lektier

Skolen uden lektier

Glamsbjerg Fri- og Efterskole

- Når barnet går i seng om aftenen, skal det ikke have dårlig samvittighed over lektier, der ikke blev lavet. Hverken barnet eller dets forældre skal føle de skylder skolen noget
- Hjemme kører man heller ikke med 15 minutters daglig træning af for eksempel boldspil. Lektier er en voksenopfindelse, og børn kan slet ikke forholde sig til den slags systemer. De lærer ting - om det er dansk, matematik, sjipning eller pandekagelavning - når de har brug for det
- De, der i forvejen har det fagligt svært, ikke får noget som helst ud af at sidde hverken 10 eller 15 minutter derhjemme. I det tilfælde gør lektier kun ondt værre
- Skolen klarer sig nøjagtig lige så godt, når man sammenligner elevernes afgangskarakter med skoler, hvor lektier praktiseres
- Lektiefriheden er med til at styrke børnenes selvværd. Skolen lægger op til, at eleverne i fritiden udvikler deres særlige styrker af egen lyst
- Timerne er mere effektive. Børnene er mere motiverede i timerne, når de ikke har skolearbejde derhjemme. Lærerne undgår at bruge timerne på at kontrollere, at lektierne er lavet og på at give eleverne nye for
- I de større klasser begynder børnene at spejle sig i voksenverdenen og får lyst til også at have pligter. Samtidig kan de forstå meningen med at lære noget nu, som de egentlig først skal bruge på et senere tidspunkt. Sådan tænker et mindre barn ikke

Hvordan er logikken hos forsvarerne af lektier?

- ❑ Lektier forsikrer forældrene om, at der laves noget i skolen
- ❑ Lektiegiveren (læreren) får status som streng (og dermed god) lærer. En måde at få styrket sin autoritet på
- ❑ Lektier er nødvendige for at nå at lære det, der skal læres, når der er så få lektioner i skolen
- ❑ Lektier er en måde at holde eleven i snor på – og følge med i elevernes læringsproces
- ❑ Lektier lærer eleven ansvarlighed
- ❑ Lektier lærer eleverne selvdisciplin
- ❑ Lektier lærer eleverne at opfylde pligter (i samfundet)
- ❑ Forældrene (og læreren) lavede da også lektier - og de lærte da noget.

Holdninger

Traditionalistisk

- ❑ Lektiearbejdet træner og udvikler: Selvkontrol, disciplin og koncentration

Skeptisk

- ❑ Der er ingen dokumentation for, at lektier overhovedet har en positiv virkning.
- ❑ Eleverne lærer ikke direkte noget af lektielæsning.

Nyorientering

- ❑ Lektier skal reformeres så de passer til nuværende undervisningsformer.
- ❑ Terperi og lektiebyrder, som den ideelle vej til høj faglighed for alle er en gammeldags ide
- ❑ Lektier skal integreres direkte i undervisningen og i de pædagogiske overvejelser og ikke køre sideløbende eller isoleret

Understøtter lektier eleveres læring og kompetenceudvikling?

Kompetenceudvikling kræver

- Lærerstøttet opdagelse
- Problemorientering
- Mange forskellige arbejdsformer
- Åbne spørgsmål
- Høj elevaktivitet
- Gruppeorganisering

En udforskningsbaseret og
fællesskabsorganiseret undervisning

Tidspunktet for lektiearbejdet?

%

<input type="checkbox"/> Om morgenen	1.0
<input type="checkbox"/> Om eftermiddagen	43.4
<input type="checkbox"/> Om aftenen	77.8

PS: Flere svarmuligheder, derfor over 100%

Hvorfor laver elever lektier, og hvorfor gør de ikke?

Grunde til ikke at lave lektier?

- | | |
|--|------|
| <input type="checkbox"/> træthed | 65.3 |
| <input type="checkbox"/> kedeligt fag eller lektie | 46.9 |

Grunde til at lave lektier?

- | | |
|--|------|
| <input type="checkbox"/> pligt og samvittighed | 54.1 |
| <input type="checkbox"/> tage sig sammen | 43.9 |
| <input type="checkbox"/> interessant fag | 35.7 |

Hvad vil hjælpe på lektiearbejdet?

Lettere lektie?	38% enige
Færre lektier?	41% enige
Mindre lektie?	51% enige
Lægger op til at tænke mere over emnet?	42% enige
Variierende lektier?	73% enige
Lektierne er mere interessante?	87% enige

Hvad gør eleverne, hvis de ikke kan nå at læse lektier?

<input type="checkbox"/> læser i skolen	73.7
<input type="checkbox"/> bluffer	42.1
<input type="checkbox"/> læser ekstensivt	34.7
<input type="checkbox"/> opgiver	22.1
<input type="checkbox"/> læser mens der krydses af	20.0

Lektiestrategier

Overfladestrategier fremmes af

- Lægger vægt på hukommelse
- Angstskabende
- Kyniske eller modstridende budskaber om belønninger
- Dårlige eller manglende tilbagemeldinger om fremskridt
- Alt for meget pensum
- Mangelfuld selvstændighed i studierne
- Mangel på interesse i og baggrundsviden om emnet

Dybdestrategier fremmes af

- Fremelsker aktive og langvarige engagementer
- Stimulerende og hensynsfuld undervisning
- Klart udtrykte forventninger
- Mulighed for at træffe ansvarlige valg
- Interesse i og baggrundsviden om emnet

Hvad er mening?

- ❑ Genkendelse: Emotionelt aspekt (ex overraskelse), kognitivt/fagligt aspekt (ex stoffets tilknytning til hverdagslivet eller andet fag) og et praktisk aspekt (ex kunne løse en opgave og eller demonstrere viden i fritiden)
- ❑ Anvendelse: Relevant og brugbart i relation til undervisningen
- ❑ Udvikling: Resultere i en ændret praksis med redskaber, og ved at elever ændrer synet på sig selv og relationer

Hvad er meningsfuld anvendelse?

Relevans, brugbar, nødvendig

- forudsigelse af arbejdsform
- forudsigelse af lærerens forventninger

Kriterier for nødvendighed

- Opdagelseskriterium
 - "bustet" af læreren
- Præstationskriterium
 - bedømmelse fra lærer
- Socialt kriterium
 - gruppearbejdsform
- Videnskriterium
 - transfer

Vidensformer

Reproduktionsorienterede

- Lære udenad
- Manglende tid
- Svært ved at danne overordnede billeder af detaljer
- Følger lærers eller lærebogs rækkefølge
- Forholder sig ukritisk
- Overfladisk eller undladt lektiearbejde
- Overfladestrategi

Meningsorienterede

- Overføring af viden
- Undersøger meningen i teksten
- Perspektiverer teksten
- Nysgerrig for at få større viden om emnet
- Grundigt lektiearbejde
- Dybdestrategi

Hvordan anvendes lektien?

Reproduktionsorienteret vidensform

Instrumentel anvendelse

- Manglende mening med lektien
- Manglende hjælp og respons fra læreren
- Lærernes manglende planlægning og koordinering
- "Slavisk" og ensformig gennemgang af lektien
- Rutinepræget anvendelse af lektien
- Ingen anvendelse af lektiearbejdet
- Kan følge med uden at have lavet lektier

Meningsorienteret vidensform

Dynamisk anvendelse

- Udfordrende krav
- Aktivitet i timen
- Engageret i undervisningen
- Vægter gruppe- og projektarbejde
- Interessant læsning og anvendelse af det læste
- Overordnet gennemgang i timen
- Varieret anvendelse

Lektiepositioner

EMOTIONELT-ORIENTERET

Svært

Træt

KUNDSKABS-ORIENTERET

Interessant

Spændende

RESULTATS-ORIENTERET

Resultat

Spændende/interessant

SOCALITETS-ORIENTERET

Ansvar

Aktivitet